

L E G E

cu privire la Comisia Națională de Integritate

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. 1. – Se aprobă:

- a) Regulamentul Comisiei Naționale de Integritate (anexa nr. 1);
- b) structura Comisiei Naționale de Integritate (anexa nr. 2);
- c) personalul-limită al Comisiei Naționale de Integritate în număr de 26 de unități.

Art. 2. – Activitatea Comisiei Naționale de Integritate este finanțată de la bugetul de stat.

Art. 3. – Prezenta lege intră în vigoare la 1 martie 2012, cu excepția punctelor 5–9 și 11 din Regulamentul Comisiei Naționale de Integritate, care intră în vigoare la 1 februarie 2012.

Art. 4. – Guvernul, de la 1 martie 2012:

- a) va deschide finanțarea Comisiei Naționale de Integritate;
- b) va asigura Comisia Națională de Integritate cu sediu.

Art. 5. – Organizațiile, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, deținătoare de registre de stat și de informații relevante pentru realizarea atribuțiilor Comisiei Naționale de Integritate, în termen de cel mult o lună de la data solicitării de către aceasta, vor încheia contracte de furnizare on-line a informațiilor relevante.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

MARIAN LUPU

Chișinău, 19 decembrie 2011.

Nr. 180.

REGULAMENTUL COMISIEI NAȚIONALE DE INTEGRITATE

Capitolul I

DISPOZIȚII GENERALE

1. Comisia Națională de Integritate, denumită în continuare *Comisie*, este o autoritate publică autonomă și independentă față de alte autorități publice, față de persoane fizice și juridice, care își exercită atribuțiile ce îi sînt date în competență prin Legea nr. 1264-XV din 19 iulie 2002 privind declararea și controlul veniturilor și al proprietății persoanelor care dețin o funcție de demnitate publică, judecătorilor, procurorilor, funcționarilor publici și a unor persoane cu funcție de conducere și prin Legea nr. 16-XVI din 15 februarie 2008 cu privire la conflictul de interese.

2. Comisia are drept obiectiv implementarea mecanismului de verificare și de control al declarațiilor cu privire la venituri și proprietate ale persoanelor care dețin o funcție de demnitate publică, ale judecătorilor, procurorilor, funcționarilor publici și ale unor persoane cu funcție de conducere și al declarațiilor de interese personale, precum și a mecanismului de soluționare a conflictelor de interese, acționînd conform principiilor legalității, imparțialității, independenței, celerității, ale dreptului la apărare și ale bunei administrări.

3. Sediul Comisiei se află în municipiul Chișinău.

Capitolul II

ATRIBUȚIILE COMISIEI

4. Comisia exercită următoarele atribuții, cu respectarea principiilor prevăzute la pct. 2 din prezentul regulament:

a) efectuează controlul declarațiilor cu privire la venituri și proprietate și al declarațiilor de interese personale;

b) constată dacă între veniturile realizate pe parcursul exercitării funcției și proprietatea dobîndită în aceeași perioadă există o diferență vădită ce nu poate fi justificată și sesizează organul de urmărire penală sau organul fiscal;

c) solicită efectuarea controlului veridicității informațiilor ce se conțin în declarațiile de interese personale de către organele în a căror competență, potrivit Legii nr. 16-XVI din 15 februarie 2008, este pus controlul informațiilor prezentate în declarațiile respective;

d) constată nerespectarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese și privind incompatibilitatea, sesizând organele competente în vederea atragerii persoanelor respective la răspundere disciplinară sau, după caz, în vederea încetării mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale acestora;

e) sesizează instanța de judecată în cazul în care constată că una dintre persoanele supuse dispozițiilor legale privind conflictul de interese a emis/adoptat un act administrativ, a încheiat un act juridic, a luat o decizie sau a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese, în vederea constatării nulității actului respectiv;

f) pregătește raportul anual de activitate al Comisiei;

g) publică toate declarațiile cu privire la venituri și proprietate și declarațiile de interese personale pe pagina web a Comisiei și asigură accesibilitatea lor permanentă, cu excepția informațiilor specificate la art. 13 alin. (2) și (3) al Legii nr. 1264-XV din 19 iulie 2002;

h) elaborează și aprobă Instrucțiunea privind modul de completare a declarațiilor cu privire la venituri și proprietate și a declarațiilor de interese personale;

i) constată contravenții și încheie procese-verbale cu privire la contravențiile ce vizează încălcarea regulilor de declarare a veniturilor și proprietății, de declarare a intereselor personale, precum și procese-verbale cu privire la neexecutarea solicitărilor Comisiei.

Capitolul III

ORGANIZAREA ȘI FUNCȚIONAREA COMISIEI

5. Comisia este un organ colegial, formată din 5 membri, egali în drepturi, care se numesc în funcție de către Parlament, cu votul majorității deputaților aleși, pentru un mandat de 5 ani. Membrul Comisiei poate exercita doar un singur mandat.

6. Pentru funcția de membru al Comisiei se propun: 3 candidaturi din partea majorității parlamentare, o candidatură din partea opoziției parlamentare și o candidatură din partea societății civile, selectată în mod deschis și transparent de către Comisia juridică, numiri și imunități a Parlamentului din lista de candidați propuși de asociațiile obștești. În cazul în care Parlamentul nu a votat candidatul propus la funcția de membru al Comisiei, subiectul care l-a propus, în termen de 15 zile lucrătoare, va desemna un alt candidat.

7. Conducerea Comisiei este exercitată de președintele acesteia, numit de Parlament din rîndul membrilor Comisiei care nu au deținut o înaltă funcție de răspundere, la propunerea Președintelui Parlamentului, cu votul majorității

deputaților aleși. Președintele Parlamentului propune candidatura pentru funcția de președinte al Comisiei după consultarea obligatorie a fracțiunilor parlamentare.

8. În exercitarea atribuțiilor sale, președintele Comisiei este asistat de un vicepreședinte, care este numit în funcție de Parlament, cu votul majorității deputaților aleși, la propunerea președintelui Comisiei. În absența președintelui Comisiei, vicepreședintele îndeplinește temporar atribuțiile acestuia.

9. La numirea în funcție, președintele, vicepreședintele și membrii Comisiei depun următorul jurământ: „Jur să exercit obligațiile funcționale cu credință și integritate în serviciul Republicii Moldova, să respect Constituția și legile Republicii Moldova, să protejerez proprietatea publică, democrația și bunăstarea poporului”. Jurământul se depune în ședința plenară a Parlamentului după adoptarea actului de numire în funcție.

10. Funcțiile de președinte, vicepreședinte și membru al Comisiei sînt funcții de demnitate publică.

11. Poate fi numită în funcția de membru al Comisiei persoana care corespunde cumulativ următoarelor cerințe:

- a) deține cetățenia Republicii Moldova;
- b) are capacitatea deplină de exercițiu;
- c) are studii superioare;
- d) are o vechime în muncă de cel puțin 7 ani și o reputație ireproșabilă;
- e) nu are antecedente penale;
- f) la momentul numirii, nu face parte din nici un partid politic;
- g) este aptă din punct de vedere medical să exercite funcția, conform certificatului medical de sănătate eliberat conform legislației în vigoare;
- h) cunoaște limba de stat;
- i) nu este privată de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate, ca pedeapsă de bază sau complementară drept urmare a hotărîrii judecătorești definitive;
- j) nu a fost agent sau colaborator al serviciilor de informații pînă în anul 1991, nu a fost și nu este agent sau colaborator operativ, inclusiv sub acoperire, informator sau colaborator al serviciilor de informații.

Dovada îndeplinirii cerințelor specificate la lit. f) și j) se face în baza declarației pe propria răspundere.

12. Președintele Comisiei exercită următoarele atribuții:

- a) conduce, organizează, controlează și poartă răspundere pentru activitatea Comisiei;
- b) numește în funcție funcționarii publici ai aparatului Comisiei, modifică, suspendă și încetează, în condițiile legii, raporturile de serviciu ale acestora,

angajează, în bază de contract, personalul aparatului Comisiei, modifică, suspendă și încetează raporturile de muncă ale acestuia;

c) soluționează, conform legislației în vigoare, chestiunile ce țin de stabilirea sporurilor la salariu și de acordarea primelor;

d) aprobă regulamentul aparatului Comisiei și structura acestuia;

e) aprobă regulamentul intern al Comisiei;

f) aprobă modelul legitimației de serviciu;

g) aplică, în condițiile legii, sancțiuni disciplinare funcționarilor publici și personalului contractual din cadrul aparatului Comisiei;

h) asigură organizarea unui proces sistematic și planificat de perfecționare profesională continuă a funcționarilor publici ai aparatului Comisiei;

i) prezintă în plenul Parlamentului raportul de activitate al Comisiei pentru anul calendaristic expirat și asigură publicarea acestuia pe pagina web a Comisiei;

j) reprezintă Comisia în raporturile cu alte autorități și instituții publice, cu persoane fizice sau juridice;

k) aprobă Instrucțiunea privind modul de completare a declarațiilor cu privire la venituri și proprietate și a declarațiilor de interese personale.

În exercitarea atribuțiilor ce îi revin, președintele emite ordine.

13. Membrul Comisiei este obligat:

a) să-și îndeplinească atribuțiile cu obiectivitate, respectând principiile legalității, imparțialității, independenței, celerității, ale dreptului la apărare și ale bunei administrări;

b) să participe la ședințele Comisiei;

c) să-și exprime votul „pro” sau „contra”. Abținerea de la vot nu se permite, cu excepția cazului când el este în conflict de interese;

d) să comunice în scris președintelui Comisiei orice situație ce ar putea atrage incompatibilitatea cu mandatul pe care îl exercită;

e) să depună, în condițiile legislației în vigoare, declarație cu privire la venituri și proprietate și declarație de interese personale;

f) să nu divulge datele sau informațiile care nu sînt publice sau care constituie secret de stat;

g) să se abțină de la orice activitate sau manifestare contrară calității de membru al Comisiei.

14. Membrul Comisiei are dreptul:

a) să ia cunoștință de materialele prezentate Comisiei spre examinare și să participe la examinarea acestora;

b) să solicite instituțiilor publice asistență în verificarea informației și a datelor expuse în declarații și prezentarea documentelor necesare;

c) să participe la adoptarea de către Comisie a deciziilor și să-și expună opinia;

d) să exercite alte drepturi în condițiile legii.

15. În exercitarea atribuțiilor de serviciu, membrul Comisiei nu are dreptul:

- a) să practice orice altă activitate remunerată, cu excepția activității științifice, didactice și de creație;
- b) să fie membru al vreunui partid politic;
- c) să primească ori să acorde recompense bănești sau alte avantaje necuvenite, ce contravin intereselor legitime ale societății și ale statului;
- d) să divulge datele sau informațiile la care a avut acces altfel decât în condițiile Legii nr. 982-XIV din 11 mai 2000 privind accesul la informație.

16. Mandatul de membru al Comisiei încetează în cazul:

- a) demisiei;
- b) revocării;
- c) expirării mandatului;
- d) atingerii vârstei de pensionare;
- e) decesului.

17. Încetarea mandatului de membru al Comisiei în cazul demisiei, revocării, atingerii vârstei de pensionare sau decesului se constată în ședință plenară a Parlamentului prin adoptarea unei hotărâri, în care se ia act de cauza ce determină încetarea mandatului.

18. În cazul încetării mandatului de membru al Comisiei ca urmare a expirării mandatului, membrul Comisiei al cărui mandat a expirat rămîne în funcție pînă la numirea succesorului său.

19. Revocarea membrului comisiei se face în cazul:

- a) încălcării obligațiilor prevăzute la pct. 13;
- b) rămînerii definitive a sentinței de condamnare;
- c) necorespunderii cerințelor stabilite la pct. 11;
- d) imposibilității, din motive de sănătate, de a-și exercita atribuțiile mai mult de 4 luni consecutiv;
- e) declarării dispariției fără urmă, conform legii.

20. Hotărîrea privind încetarea mandatului membrului Comisiei se adoptă de Parlament cu votul majorității deputaților aleși.

21. În caz de vacanță a funcției de președinte, vicepreședinte sau membru al Comisiei, vacanța se completează urmînd aceeași procedură ca și în cazul numirii.

22. Comisia își desfășoară activitatea în ședințe ordinare, convocate săptămânal, sau, după caz, în ședințe extraordinare, convocate din inițiativa președintelui Comisiei sau a cel puțin 2 membri ai acesteia.

23. Ședințele Comisiei sînt deliberative cu prezența a cel puțin 3 membri, ele se desfășoară în limba de stat și sînt publice. Președintele Comisiei poate dispune desfășurarea ședințelor închise în cazul cînd acest lucru este necesar pentru păstrarea secretului de stat, comercial sau a altui secret protejat prin lege.

24. Ședințele Comisiei sînt conduse de președintele acesteia și se consemnează în procese-verbale semnate de președinte și de membrii comisiei.

25. Lucrările de secretariat ale Comisiei sînt asigurate de aparatul acesteia în conformitate cu regulamentul intern al Comisiei.

26. Deciziile în cadrul Comisiei se adoptă cu votul majorității membrilor numiți. Membrii care au votat împotriva își pot consemna opinia separată în procesul-verbal al ședinței respective.

Capitolul IV

ACTELE COMISIEI

27. În exercitarea atribuțiilor sale de control al veniturilor și al proprietății, al conflictului de interese și al incompatibilității, Comisia adoptă acte de constatare și aprobă procese-verbale de inițiere a procedurilor de control din oficiu.

28. Actul de constatare emis de Comisie trebuie să cuprindă data și locul adoptării, denumirea instituției care l-a adoptat, numele și prenumele membrilor participanți la ședința de adoptare a actului, numele, prenumele și alte date de identificare ale persoanei supuse controlului, obiecțiile și explicațiile acestora, numele, prenumele și funcția persoanelor care asistă la constatare sau care reprezintă persoana supusă controlului, obiecțiile și explicațiile acestora, descrierea amănunțită a faptelor constatate, precum și argumentele ce stau la baza constatării. Actul de constatare se semnează de către președintele Comisiei.

29. Actul de constatare rămas definitiv este un act oficial, executoriu pentru subiecții vizați.

30. Procesul-verbal privind efectuarea controlului din oficiu trebuie să cuprindă data și locul întocmirii, numele, prenumele și alte date de identificare ale persoanei la care se referă, temeiurile și motivele pe care se întemeiază începerea procedurii de control. Procesul-verbal se semnează de către președintele Comisiei.

31. În procesul de constatare a contravențiilor, președintele, vicepreședintele și membrii Comisiei întocmesc procese-verbale cu privire la contravenții care se perfectează în conformitate cu prevederile Codului contravențional al Republicii Moldova.

32. În vederea exercitării atribuțiilor sale, Comisia formulează cereri de chemare în judecată în modul stabilit de legislația de procedură civilă.

Capitolul V

APARATUL COMISIEI

33. Aparatul Comisiei este compus din funcționari publici și din personal contractual, care desfășoară activități auxiliare. Aparatul dispune de legitimații de serviciu.

34. Ocuparea funcției publice în aparatul Comisiei are loc în condițiile Legii nr. 158-XVI din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

35. Funcționarul public al aparatului Comisiei este obligat:

- a) să-și exercite atribuțiile de serviciu conform legislației în vigoare;
- b) să-și execute atribuțiile de serviciu cu profesionalism și celeritate;
- c) să respecte cu strictețe regulamentul aparatului Comisiei;
- d) să-și perfecționeze permanent pregătirea profesională;
- e) să depună, în condițiile legii, declarație cu privire la venituri și proprietate și declarație de interese personale.

36. În exercitarea atribuțiilor de serviciu, funcționarul public al aparatului Comisiei nu are dreptul:

- a) să practice orice altă activitate remunerată, cu excepția activității științifice, didactice și de creație;
- b) să fie membru al vreunui partid politic;
- c) să primească ori să acorde recompense bănești sau alte avantaje necuvenite, ce contravin intereselor legitime ale societății și ale statului;
- d) să divulge datele sau informațiile care nu sînt publice sau care constituie secret de stat;
- e) să-și exprime în mod public opinia cu privire la cauzele aflate în proces de examinare în Comisie.

Capitolul VI

CONTROLUL VENITURILOR ȘI AL PROPRIETĂȚII, AL CONFLICTULUI DE INTERESE ȘI AL INCOMPATIBILITĂȚII

37. Comisia efectuează controlul veniturilor și al proprietății, al conflictului de interese și al incompatibilității din oficiu ori la sesizarea persoanelor fizice sau juridice interesate.

38. Controlul din oficiu, inclusiv ca urmare a publicațiilor din mass-media, se face în baza unui proces-verbal privind efectuarea controlului din oficiu, aprobat de Comisie.

39. Controlul din oficiu este început de Comisie și în cazul când subiecții care au obligația de a depune declarații nu le-au depus în termen de 30 de zile lucrătoare de la data expirării termenului în care trebuiau să le depună.

40. Sesizarea formulată de persoana fizică sau juridică trebuie să fie semnată și datată, trebuie să indice datele și informațiile pe care se întemeiază, precum și sursele de unde acestea pot fi solicitate.

41. Neîndeplinirea condițiilor menționate la pct. 40 conduce la clasarea sesizării prin întocmirea actului de constatare respectiv.

42. Sesizările depuse de persoanele fizice sau juridice se examinează de Comisie în termen de 30 de zile lucrătoare de la data primirii lor.

43. Ca urmare a sesizării depuse de persoana fizică sau juridică ori, după caz, ca urmare a aprobării de către Comisie a procesului-verbal privind efectuarea controlului din oficiu, se examinează datele și informațiile incluse în sesizare sau în procesul-verbal, comparându-se cu datele din declarația cu privire la venituri și proprietate și din declarația de interese personale.

44. Comisia comunică imediat persoanei supuse controlului despre începerea procedurii de control.

45. În cazul în care se constată că, în perioada supusă controlului, persoana supusă controlului a dobândit și alte bunuri decât cele înscrise în declarația cu privire la venituri și proprietate ori se constată diferențe vădite între venituri și proprietatea dobândită, Comisia solicită persoanei în cauză informații și dovezi suplimentare.

46. Comisia este în drept să solicite tuturor autorităților și instituțiilor publice implicate, persoanelor fizice sau juridice documentele și informațiile

necesare pentru realizarea controlului, precum și efectuarea controlului veridicității datelor expuse în declarații de către autoritățile abilitate.

47. La solicitarea motivată a Comisiei, conducătorii autorităților și instituțiilor publice implicate, persoanele fizice sau juridice sînt obligate să comunice ori să prezinte comisiei, în termen de cel mult 15 zile lucrătoare, pe suport de hîrtie sau în format electronic, datele, informațiile, înscrisurile și documentele justificative ce ar putea conduce la soluționarea cauzei.

48. După începerea procedurii de control, persoana supusă controlului are dreptul:

- a) să ia cunoștință de actele și de materialele dosarului;
- b) să fie asistată de un avocat sau de un reprezentant;
- c) să prezinte orice documente justificative pe care le consideră necesare.

49. Dacă, în urma comparării datelor din declarații și examinării documentelor suplimentare primite, se constată că există o diferență vădită între veniturile realizate pe parcursul exercitării funcției și proprietatea dobîndită în aceeași perioadă, Comisia:

- a) suspendă controlul și sesizează organele de urmărire penală – în situația în care se constată existența unor probe sau indicii temeinice privind săvîrșirea unor fapte penale;
- b) sesizează organele fiscale în vederea stabilirii obligațiilor fiscale, potrivit legii.

50. Dacă, în urma comparării datelor din declarații și examinării documentelor suplimentare primite, se constată că între veniturile realizate pe parcursul exercitării funcției și proprietatea dobîndită în aceeași perioadă nu există o diferență vădită care nu poate fi justificată sau, după caz, dacă diferența vădită există, dar este justificată, Comisia dispune clasarea cauzei.

51. În cazurile specificate la pct. 49 și pct. 50 se adoptă un act de constatare.

52. Dacă, în urma controlului, Comisia constată că persoana supusă controlului a emis/adoptat un act administrativ, a încheiat un act juridic, a luat o decizie sau a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese sau că persoana dată s-a aflat ori se află în stare de incompatibilitate, Comisia adoptă un act de constatare.

53. Actul de constatare a conflictului de interese sau a incompatibilității se aduce la cunoștința persoanei supuse controlului în termen de cel mult 5 zile lucrătoare de la data adoptării.

54. În termen de 15 zile lucrătoare de la data cînd i s-a adus la cunoștință actul de constatare a conflictului de interese sau a incompatibilității, persoana supusă controlului îl poate contesta în instanța de contencios administrativ competentă.

55. Actul de constatare a conflictului de interese sau a incompatibilității rămîne definitiv după expirarea termenului specificat la pct. 54, în cazul în care nu a fost contestat, sau la data rămînerii irevocabile a hotărîrii judecătorești emise ca urmare a examinării contestației.

56. După rămînerea definitivă a actului de constatare a conflictului de interese, Comisia sesizează instanța de judecată competentă în vederea anulării actului administrativ emis/adoptat, actului juridic încheiat sau deciziei luate cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese. Sesizarea se depune în instanță și în cazul cînd persoana care a emis/adoptat un act administrativ, a încheiat un act juridic sau a luat o decizie cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese nu mai deține funcția respectivă. Comisia sesizează și organele competente în vederea atragerii persoanei la răspundere disciplinară sau, după caz, în vederea încetării mandatului, raporturilor de muncă sau de serviciu ale acesteia.

57. După rămînerea definitivă a actului de constatare a incompatibilității, Comisia sesizează organele competente în vederea atragerii la răspundere disciplinară a persoanei supuse controlului sau, după caz, în vederea încetării mandatului, raporturilor de muncă sau de serviciu ale acesteia.

58. Acțiunile și actele efectuate de Comisie în cadrul controlului nu sînt publice, cu excepția actului de constatare.

STRUCTURA

Comisiei Naționale de Integritate

Comisia Națională de Integritate are următoarea structură:

președinte
vicepreședinte
membri ai Comisiei
aparatul Comisiei